

ОМЛАДИНА

ЛИСТ УЈЕДИЊЕНОГ САВЕЗА АНТИФАШИСТИЧКЕ ОМЛАДИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Год. II

8 новембра, 1944

Број 16

27 ГОДИНА ОКТОБРА

ИЗ ГОВОРА МАРШАЛА СТАЉИНА

на свечаној седници Московског совјета 6 новембра 1944

Данас народи Совјетског Савеза славе 27-годишњицу велике Октобарске Револуције. Пре 27 година народи Совјетског Савеза, радници и сељаци под вођством славне Свесавезне комунистичке партије болшевика под вођством Лењина и Стаљина поставили су темеље својој новој домовини, која је изграђена на једнакоправности, социјалној правди, јединству и међусобној љубави свих народа Совјетског Савеза.

24 године касније у одбрану тих тековина опет су се дигли совјетски народи и прожети безграничном љубави за своју отаџбину и слободу, поднели су и још подносе огромне напоре и тешкоће отаџбинског рата. Црвена Армија, рођена у бурним данима, одгајана од Свесавезне комунистичке партије болшевика и Стаљина, за одбрану Великог Октобра завршавајући своје задатке остварила се вечитом славом свих борца, безбројних хероја као што су Матозов, Козмодемјанскаја и други. Велика је захвалност свих напредних и слободољубивих народа Совјетском Савезу и Црвеној Армији, која је спасла човечанство од фашистичког јарма и тираније. Наши народи славе данас заједно с Црвеном армијом на улицама слободног Београда, Ниша и Новог Сада, по слободним брдима и окупираним градовима Босне, Хрватске и Словеније, од Триглава до Бевђелије, Велики Октобар.

Октобарска Револуција је омогућила совјетским народима да изграде своју срећну и моћну отаџбину која је једина у свету била способна да се одупре и разбије напад подивљалих и од побела пијаних немачких освајача. Јединство, братство и слобода совјетских народа као непосредан резултат Октобарске револуције омогућили су њихове садашње успехе и величанствене успехе код Лењинграда, Москве и Стаљинграда.

Сви ти њихови успеси и победе омогућили су борбу наших народа, омогућили су наше успехе политичке и војничке. Не би данас било слободне Далмације, Војводине, Србије и других крајева да није било бесмртних подвига руских јунака на читавом фронту од Северног мора до Балкана.

Да није било Октобарске Револуције, данас Совјетски Савез не би био један од темељних каменова Англо-Совјетско-Америчке коалиције, која је спасила Слободу, Културу и Напредак читавог света.

Наши народи и наша Народно-ослободилачка војска славе данас Велики Октобар заједно с братском Црвеном армијом. Са појачањем наших напора, са још јачом мобилизацијом свих снага за нашу борбу. Неће бити силе на свету која би могла зауставити поход бригада, дивизија, корпуса и армија херојске НОВ уз славну Црвену армију и армије наших западних Савезника.

Наши борци неће се зауставити док не буде ослобођен последњи комадић наше отаџбине — док наше заставе не завијоре над Ријеком, Третом, Горницом и Целовцем.

Наша војска, раме уз раме са армијама наших Савезника, дотући ће фашисте у њиховом брлогу — у Рајху и Берлину.

Владимир Иљич Лењин

На свечаној седници Московског совјета у част двадесет и седме годишњице Октобарске социјалистичке револуције, претседник Државног комитета одбране, Ј. В. Стаљин одржао је реферат. Између осталог маршал Стаљин рекао је:

Другови!
Данас совјетски људи празнују двадесет и седму годишњицу победе Совјетске Револуције у нашој земљи.

По четврти пут дочекује наша земља годишњицу Совјетске Револуције у условима отаџбинског рата противу немачко-фашистичких освајача.

Говорећи о војничким успесима Црвене армије маршал Стаљин наводи резултате главних удараца, који су на источном фронту задани Хитлеровој ратној машини. Између осталог, претседник Државног комитета одбране на том месту каже:

У октобру ове године започео је девети ударац наше војске између Тисе и Дунава, у области Мађарске, који има за циљ да избаци Мађарску из рата и окрене је противу Немачке. Последњи овог удараца, који још није завршен: а) наша војска пружица је непосредну помоћ савезничкој Југославији у протеривању Немачке и ослобођењу Београда; б) наше су трупе добиле могућност да пређу преко Карпатских планина и пружи помоћ савезничкој Чехословачкој Републици, од које је извршен један део већ ослобођен од немачких освајача. Најзад, крајем октобра ове године остварен је ударац по немачким трупама у Северној Финској, када су немачке трупе истеране из области Печенге и наша војска, гонјећи Немце, прешла границе савезничке Норвешке.

Резимирајући резултате војничких успеха Совјетског Савеза у току ове године, маршал Стаљин каже:

У овим операцијама потучено је и избачено из строја око 120 дивизија Немачке и њених савезника.

Уместо 257 дивизија, које су стајале противу нашег фронта у прошлој години, од којих су 207 дивизија биле немачке, ми сада имамо противу нашег фронта и то после свих «тоталних» и «хипертоталних» мобилизација свега 204 немачке и мађарске дивизије, од којих немачких дивизија највише ако има 180.

У наставку реферата каже се:

Новим моментом у прошлој години у рату против хитлеровске Немачке, треба сматрати чињеницу да Црвена армија у овој години није водила своје операције усамљена против немачке војске, не усамљена као што је то било у претходним годинама, него заједно с армијама наших савезника. Техеранска конференција није одр-

жана узалуд. Одлука Техеранске конференције о заједничком ударцу по Немачкој са Запада, Истока и Југа, почела је да се остварује с поражавајућом тачношћу. Истовремено, с летњим операцијама Црвене армије на Совјетско-немачком фронту савезничке трупе отпочеле су инвазију Француске и организовале јаке офанзивне операције, које су натерале хитлеровску Немачку да води рат на два фронта. Војска и морнарица наших савезника извршила је невиђену у историји, по организационости и замаху, масовну десантну операцију на обали Француске и мајсторски савлададе упоришта Немачке.

И даље:
Задатак се састоји у томе да се Немачка и убудуће држи у клештима између два фронта.

У томе је кључ победе.

Говорећи о великим подвизима и успесима совјетског народа у отаџбинском рату, маршал Стаљин, између осталог, каже следеће:

Социјалистички поредак, рођен у Октобарској Револуцији, дао је нашем народу и нашој војсци велику и неодољиву снагу. Совјетска држава, упркос тешком ратном времену, упркос привременој окупацији веома великих и економски важних области земље, у току рата не само што није смањивала, него је из године у годину повећавала снабдевање фронта наоружањем и муницијом. Сада Црвена армија има више тенкова, топова, авиона од немачке војске. Што се тиче квалитета наше ратне технике, она у овом погледу далеко превазилази наоружање непријатеља. Као што је Црвена армија у другој и тешкој борби однела сама војничку победу над фашистичком војском, исто тако су трупама совјетске позадине у своје двојбу са хитлеровском Немачком и њеним савезницима, одиели економску победу над непријатељем (бурни аплауз). Совјетски људи одрекли су се многих неопходних потреба, свесно трпели озбиљну материјалну оскудицу да би дали што више фронту. Беспримерно тешкоће садашњег рата не само што нису спомиле већ су још више очелочиле гвоздену вољу и мушки дух Совјетског народа. Наш је народ са правом стекао славу херојског народа.

Истакнувши заслуге радничке класе, интелегенције и колхозног селаштва у великом ратном напору, маршал Стаљин говори о изворима совјетског патриотизма:

Снага совјетског патриотизма састоји се у томе што му је основа дубока оданост и верност народа својој Совјетској Отаџбини братска сарадња трудбеника целе наше земље а не расне или националистичке предрасуде. У совјетском патриотизму хармонично се слажу националне традиције народа и заједнички животни интереси свих трудбеника Совјетског Савеза. Совјетски патриотизам не разједињује већ напротив збија све нације и народе наше земље у јединствену братску породицу. У том треба видети основу непоколебљивог и све јачег пријателства народа Совјетског Савеза. У исто време народи СССРа поштују права и независност народа страних земаља и увек показују спремност да живе у миру и пријатељству са суседним државама. У томе треба видети основу везе наше државе са слободољубивим народима, које расту и јачају.

Совјетски људи мрзе немачке отимаче не зато, што су то људи туђе нације, него зато што су донели нашем народу и свима слободољубивим народима, безбројне недаће и патње. Наш народ каже: «не туку вука шта је сна, већ зато што је овцу појео.» (Смех. Дуготрајни аплауз.)

Прелазећи на питање учвршћења и проширења фронта антихитлеровске коалиције као и питање мира и послератне безбедности, претседник Државног комитета одбране, маршал Стаљин, између осталог, рекао је:

Јосиф Висарионович Стаљин

Не треба да сумњамо у то да ако је борбени савез демократских држава издржао искушење више од три године рата и ако је он цементирао крвљу народа који су се дигли на одбрану своје слободе и чисти то ће тим пре овај савез издржати искушења закључне фазе рата (дуготрајан аплауз).

Протекла година била је не само година учвршћења против немачког фронта савезничких држава већ и година проширења тог фронта. Не треба сматрати да је случајна чињеница то што су после Италије из рата били избачени и други савезници Немачке — Финска, Румунија, Бугарска. Треба подвући да су те државе не само изашле из рата већ су и прекинуле с Немачком и објавиле јој рат придруживши се на тај начин фронту Уједињених нација. То значи без сумње проширење фронта Уједињених нација против хитлеровске Немачке. Нема сумње да ће последња савезница Немачке у Европи — Мађарска, бити исто тако избачена из строја у најскорије време. То ће значити потпуну изолацију хитлеровске Немачке у Европи и неизбежност њеног краха.

Уједињене нације стоје пред победоносним завршетком рата против хитлеровске Немачке.

Рат са Немачком добиће Уједињене нације — у то сада више не може бити никакве сумње.

Добити рат с Немачком значи остварити велико историско дело. Али добити рат још не значи обезбедити народима чврст мир и поуздану безбедност у будућности. Задатак се састоји не само у томе да се добије рат већ и у томе да се учини немогућим појава нове агресије и новог рата, ако не за увек а оно бар тоном дугог периода времена.

На крају реферата, маршал Стаљин је рекао:

Другови!

Совјетски народ, Црвена армија успешно остварују задатке који су се пред њима поставили тоном Отаџбинског рата. Црвена армија достојно је испунила свој патриотски дуг и ослободила је нашу отаџбину од непријатеља. Од сада па до века наша је земља слободна од хитлеровске нечисти. Сада Црвеној армији остаје последња закључна мисија: довршити заједно с војскама наших савезника дело уништења немачко-фашистичке војске, дотући фашистичку звер у њеном сопственом брлогу над Берлином разити заставу победе. (Бурна, дуготрајни аплауз.)

Узвизи: »Живео друг Стаљин!»

Снага совјетског патриотизма састоји се у томе што му је основа дубока оданост и верност народа својој Совјетској Отаџбини братска сарадња трудбеника целе наше земље, а не расне или националистичке предрасуде.

СТАЉИН, 6 XI 1944

ПРОГЛАС ЦЕНТРАЛНОГ КОМИТЕТА КОМУНИСТИЧКЕ ПАРТИЈЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Ц.К.К.П.Ј. издао је свој уобичајени седмоновембарски проглас. Прогласи Ц.К. су увек били трезвена оцена ситуације у којој се наши народи налазе — они су били путоказ за све слободољубиве људе у нашој земљи, — пламени борбени позиви, они су постављали задатке које кроз борбу треба решити.

Овогодишњи проглас је, као и увек, пун вере у победу, а у исто време пун озбиљности пред задацима који пред нашим народом још увек стоје.

Проглас истиче као најважнији задатак уништење непријатеља и ослобођење наше земље. У вези са тим неодољна је дужност сваког грађанина Југославије да ступи у Народно-Ослободилачку Војску и помогне што скорије истеривање Немаца.

Сви покушаји издајника у земљи, да разбију јединство наших народа, пропали су, али они се нису одрекли свог противнародног рада. Они ће и данас, као што су то радили и јуче, користити сва сретства да под другом фирмом, наставе свој стари издајнички посао, било да су то четници, усташе, недићевци, љотићевци, рупниковци или мачекови издајници. Зато је дужност сваког човека, који је остао веран отаџбини, да јача редове јединственог народно-ослободилачког фронта и да чува и учвршћује јединство наших народа.

Даље проглас говори о изградњи Нове Југославије на принципима које је поставило друго заседање АВНОЈ-а. Нова народна власт захтева да у њене установе уђу најбољи и најчистији људи, који ће уложити највеће напоре за њено организовање.

Говори се о томе да је наша земља борбом и великим жртвама извојевала независност коју треба брзо и свесрдно чувати.

Све задатке који пред ослободилачким покретом у Југославији стоје, проглас резимира овим речима: „Улажући све своје снаге за јачање наше оружане силе и наше војске, за учвршћење јединства народа Југославије, за изградњу народне државне власти, за очување независности наше земље, за остварење потпуног и вечитог братства и равноправности наших народа, — ми ћемо извојевати потпуну победу и остварити истински демократски поредак.“

Проглас на крају истиче задатке у спољној политици наше земље, констатујући, да, захваљујући борби и победама наших народа и наше војске под командом маршала Тита, наша земља излази из рата као победник и одлучивши фактор мира на Балкану и Средњој Европи. Нова Југославија води, а водиће и убудуће, политику добрих суседских односа са свим земљама, под условом да оне поштују наша права и права наших људи који хоће да се прикључе братској заједници.

Нова Југославија ће и убудуће учвршћивати пријатељство са свим савезничким земљама, она ће се чврсто ослонити на братски Совјетски Савез који несебично даје жртве за ослобођење Југославије и пружа велику материјалну помоћ нашим напаћеним народима.

ЗАПОВЕСТ ВРХОВНОГ КОМАНДАНТА, МАРШАЛА СОВЈЕТСКОГ САВЕЗА СТАЉИНА

Бр. 220

Другови црвеноармејци, црвени морнари, подофицири, официри и генерали! Трудбеници Совјетског Савеза! Браћа и сестре насилно одведени на фашистичку робију!

У име совјетске владе и наше бољшевичке партије поздрављам вас и честитам вам двадесет и седму годишњицу Велике октобарске социјалистичке револуције!

Двадесет и седму годишњицу Октобарске револуције славио под условима нових одлучивих победа Црвене армије над непријатељима наше Отаџбине. Херојским напорима Црвене армије и совјетског народа наша је земља очишћена од немачко-фашистичких завојевача.

У текућој години совјетска војска непрекидно је издавала ударе непријатељу, један јачи од другог. У зиму 1944 године Црвена армија извојевала је значајне победе у Украјини западно од Дњестра и разбила Немце код Лењинграда. У пролеће ове године јединице Црвене армије очистиле су од Немаца Крим. У лето 1944 године наша војска нанела је хитлеровској војсци веома крупне поразе, који су довели до корените промене ситуације на фронту борбе против немачко-фашистичких окупатора. Црвена армија сломила је моћну непријатељску одбрану на Карелиској Превази, а исто тако између Ладошког Језера и избацила Финску из разбојничког хитлеровског блока. У историској битци у белоруској земљи Црвена армија потукла је до ногу централну групу немачке војске од три армије, уништивши и заробивши при томе 540.000 немачких војника и официра. У битци на југу Црвена армија опколила је и потпуно уништила групу немачке војске од две армије. При томе је совјетска војска утанила и заробила више од 250.000 немачких војника и официра. Црвена армија је поразила Немце у Румунији, избацила их из Бугарске, бије их на територији Мађарске. Наша војска сломила је балтичку групу хитлеровске војске.

Најзад крајем октобра ове године остварен је ударак на немачкој војсци у северној Финској, када је немачка војска избачена из области Печенге и када је наша војска, гонећи Немце, ступила на тле савезничке Норвешке.

У летњој кампањи 1944 године Црвена армија под борбом је прешла од Кишињева до Београда — преко 900 километара — од Жлобина до Варшаве — преко 600 километара, од Витенска до Тилзита — 550 километара. Рат је данас пренет на територију фашистичке Немачке.

У току борби Црвена армија је истерала немачко-фашистичке завојеваче с целе територије Совјетске Украјине и Белорусије, Карело-финске, Молдавске, Естонске, Летонске и Литванске Совјетске Републике. Збогач је трогодишњи фашистички јарам у земљама наших братских совјетских република које су привремено били окупирали Немци. Црвена армија је вратила слободу десетинама милиона совјетских људи. Совјетска државна граница, коју су вероломно повредиле Хитлерове хорде 22 јуна 1941, успостављена је у свој дужини од Црног до Баренцова Мора.

На тај начин, протекла година постала је годином потпуног ослобођења совјетске земље од немачко-фашистичких окупатора.

Завршивши ослобођење своје земље од хитлеровске нечисти, Црвена армија помаже сада народима Пољске, Југославије, Чехословачке да разбију окове фашистичког ropства и успоставе своју слободу и независност.

У зимским и летњим биткама протекле године порасло је војничко мајсторство Црвене армије. Ратници Црвене армије умешно су пробијали утврђене зоне противника, муњевито гонили, опкољавали и уништавали непријатеља. У офанзивним борбама показала се прецизна узајамна сарадња свих родова оружја совјетске војске и велика вештина маневрисања. Совјетски ратници прекачили су се у борбама, научили су се да бију и у побеђују непријатеља. Црвена армија израсла је у страховиту силу и надмашује непријатеља својом војничком вештином и ратном техником.

Снаге Црвене армије многоструко се повећавају сложеним радом совјетске позадине. Ратници, колхозници, интелегенција часно испуњавају своју дужност према Отаџбини, они херојске савлађују тешкоће ратног времена, непрекидно снабдевају Црвену армију наоружањем, муницијом и храном. Совјетска привреда непрекидно појачава своје снаге и пружа све већу помоћ фронту.

Црвена армија и совјетски народ спремни су да задају нове уништавајуће ударе непријатељу. Избројани су дани крвавог хитлеровског режима. Под ударцима Црвене армије коначно се распао фашистички блок, хитлеровска Немачка изгубила је већину својих савезника. Мајсторски изведене велике операције армија наших савезника у западној Европи довеле су до пораза немачких армија у Француској и Белгији и до ослобођења тих земаља испод фашистичке окупације. Савезничке војске прешле су западну границу Немачке. Истовремени удари Црвене армије и англо-америчких трупа приближили су час победоносног зариветка рата. Приводи се крају опкољавање хитлеровске Немачке. Јазбина фашистичке звери окружена је са свих страна и никаква довијања непријатеља неће га спасти од неминуиог потпуног пораза.

Црвена армија и војске наших савезника заузеле су полазне положаје за одлучан напад на животне центре Немачке. Задатак се сада састоји у томе да армије Уједињених народа брзим нападом у што краћем року униште хитлеровску Немачку.

Другови црвеноармејци и црвени морнари, подофицири, официри и генерали! Трудбеници Совјетског Савеза!

У великом Отаџбинском рату ми смо одбранили своју отаџбину од завојевача, заувек ликвидирали опасност поробљавања народа СССР од фашистичких изрода и сада се налазимо уочи потпуне победе.

У знак историских победа Црвене армије на фронтима и великих успеха радника, сељака, интелегенције у позадини, у част ослобођења совјетске земље од немачко-фашистичких завојевача

НАРЕЂУЈЕМ:

данас, на дан 27-годишњице Велике октобарске социјалистичке револуције, у 20 часова извршити поздрав са 24 артилериска плутона у Москви, Лењинграду, Кијеву, Мињску, Петрозаводску, Талину, Риги, Вилни, Кишињеву, Тифлису, Севастопољу и Лавову.

Живела 27-годишњица Велике октобарске социјалистичке револуције!

Живела наша слободна совјетска отаџбина!

Живела наша Црвена армија и Ратна морнарица!

Живео велики совјетски народ!

Вечна слава херојима палим у борби за слободу и независност наше Отаџбине!

Смрт немачким освајачима!

Врховни командант
маршал Совјетског Савеза
И. Стаљин

На фронтима

Из ратног извештаја Врховног штаба
НОВ и ПОЈ

ЗА 7 НОВЕМБАР 1944

У Македонији наша офанзива успешно се развија. Потискујући Немце ка северу, борбе се воде код Кичева и југозападно од Велеса. Наше јединице са Караџице директно угрожавају Скопље. У долини Вардара, код Кривопака, уништена је још једна опкољена немачка колона и том приликом истребљено је 350 Немаца. После чишћења целог Овчег Поља, наше и бугарске јединице сада угрожавају Штип и са северо-запада.

У извештају се даље каже да су југо-источно од Сарајева наше јединице заузеле Трново, важно непријатељско упориште, које је штитило прилазе Сарајевском Пољу. Сарајевска котлина, у овој ситуацији, претставља за Немце најважније упориште.

Даље се у извештају каже: У Далмацији последње непријатељско упориште Книн налази се под ватром наше артиљерије. Воде се врло оштре борбе на простору Книн-горњи ток Зрмање-село Платно, куда се непријатељ настоји пробити ка северу, али му то не успева. Опкољене непријатељске снаге на овом сектору испресецане су и сада их наше јединице уништавају. У борбама је погинуо један немачки генерал, а заробљено је неколико виших официра. По њиховој изјави међу опкољеним снагама налази се штаб 264 немачке дивизије са главнином те дивизије. Међу опкољеним непријатељским трупама влада паника и дезорганизација. Пропали су сви покушаји Немаца да од Грачаца и Бихаћа притекну у помоћ овој опкољеној групи.

НА ЈУРИШ ЗАУЗЕТ ДРНИШ И ОСЛОБОЂЕНО ЧИТАВО КОСОВО ПОЉЕ

У Далмацији наше јединице на јуриш су заузеле јачу немачко-усташко-четничку упориште Дрнши и гонећи развијене остатке непријатеља ослободиле читаво Косово Поље, где је уништен Главни стан злогласног четничког вође, попа Ђујића. Сада се наше јединице са свих страна приближују Книну, последњем непријатељском упоришту у Далмацији.

БИТОЉ ЈЕ ОСЛОБОЂЕН

Настављајући даље са успешном офанзивом у Македонији, наше су јединице, после вишедневних огорчених борби, ослободиле град Битољ и овладали целом југословенско-грчком границом са дубљим заређем. У свим операцијама убијено је 5.000 немачких војника, а заробљено 700.

ОСЛОБОЂЕН ЈЕ ШИБЕНИК И 400 КИЛОМЕТАРА ЈАДРАНСКОГ ПРИМОРЈА

Настављајући са чишћењем непријатељских упоришта у Далмацији, наше су јединице, после вишедневних огорчених борби заузеле Шибеник, велико пристаниште и познату ратну аду. На овај начин ослобођена је сва наша обала од Подгорског Кенала до Рисна у дужини од 400 километара.

Јаче борбе у Источној Пруској

Према допунском извештају совјетске врховне команде од целосне увече, северно од Голдапа воде се борбе прса у прса, а јужно од града се води такође жестока борба. На југу су Немци прешли у противнапад са свежим јединицама. Око 2.000 Немаца је убијено за два дана борбе.

БИТКА ЗА БУДИМПЕШТУ ПОСТАЈЕ СВЕ ЖЕШЋА

У све жешћој битци за Будимпешту Руси се боре да би ослабили знатне јединице тенковских и пешадиских резерви које немачка команда баци у одбрану града. Маршал Малиновски надире према Будимпешти. С друге стране јединице из Кенкемета, којима управља генерал Шумилов, врше пренад против знатног броја тенкова и СС-пешадије.

Будимпештански дописник турске агенције јавља да су у Будимпешти Немци наредили да се демонтирају фабрике и да се ти делови увукују у Немачку.

СА ЗАПАДНОГ ФРОНТА

Шелда је стварно очишћена од Немаца, ма да се напредовање на Валхерену и даље врши. Немци су притерани у теснац на источној страни острва. На источном Монтомеријевом боку поново је повраћено све земљиште које је изгубљено приликом последњих немачких противнапада с Мејела. Жестока артилериска ватра и даље траје северно од Мејела. Огорчена борба и даље се води на фронту америчке Прве армије југоисточно од Ахена, а делатност патроне врло је жива на целом фронту америчке Треће армије. Сазнаје се да су чехословачке трупе јуче извршиле напад код Данкије, где је заробљено 160 непријатељских војника.

ИЗ ГОВОРА ГЕНЕРАЛ-ЛАЈТНАНТА МИЛОВАНА ЂИЛАСА

Одржаног 7-XI-1944 на свечаној Академији у част 27 годишњице Октобарске револуције

У оквиру прославе Октобарске револуције данас после прдне одржана је у Народној позоришту свечана академија којој је присуствовао маршал Тито, те чланови АВНОЈ-а на челу са председником др. Иваном Рибаром, чланови Националног комитета, начелник Врховног штаба генерал-лајтнант Арса Јовановић и остале наше војне и политичке личности. Академији су такође присуствовали претставници војних мисија савезничких земаља, претставници грађанске и војне власти и грађани. Члан Врховног штаба НОВ и ПОЈ генерал-лајтнант Милован Ђилас одржао је врло значајан говор у којему је између осталог рекао:

Навршило се двадесет седам година од Велике октобарске социјалистичке револуције. Тада је царска Русија пошла путем, који није био познат ни једној земљи раније. Алије велико дело које су тога дана отпочели Лењин и његов верни сарадник Стаљин, на челу славне Бољшевичке партије, истовремено значило и прекретницу историје, почетак једне нове епохе у историји људског друштва. Тога дана већ свет није био онакав каква је био уочи њега. Седмог новембра породила се нова снага, на коју су угњетани народи могли да се ослаоне сигурно и без бојазни за своју независност.

Споменувши, у наставку свога говора, улогу коју је по развитаку народно-ослободилачке борбе имао Совјетски Савез и војска Југославије претворила у крупну оружану силу на Балкану, др. Ђилас констатује да је Југославија данас као држава неостварива „без руководеће државне улоге“ народно-ослободилачког покрета, односно јединственог народно-ослободилачког фронта, за који је дала иницијативу и на коме је не жалећи снаге радила наша Партија. Говорно је потом о АВНОЈ-у и стварању Земаљских већа народног ослобођења.

Настављајући свој говор, генерал-лајтнант М. Ђилас каже:

У погледу нашег унутрашњег државног уређења наши народи су властитом снагом обезбедили себи право да у складу с Московском и Тихомирском конференцијом сами одлуче о својој судбини. То право им нико не може окривити нити је оно до сада окривено. Краљ Петар II налагао је изван земље и остаје и даље тамо, а народ ће по свршетку рата решити питање свог унутрашњег уређења онako како жели и како његовим интересима одговара.

Један део говора је посвећен јединственом народно-ослободилачком фронту.

Треба подвући и успехе које су, сваки понаособ, постигли народи Југославије у току ове године дана.

У Словенији је Ослободилачка фронтова постао једини фактор који руководи целокупним политичким и државним животом. Устанак у Словенији се још више учврстио и раширио и на оне наше области које су биле под туђинском владавином.

За ситуацију у Хрватској данас је карактеристично ово: најшири слојеви хрватског народа приступају нашој војсци и јединственом фронту. Постигнути су крупни успеси у изоловању од народних маса издајничке клике око др. Мачека, клике која је шпекулисала и данас шпекулише с тиме како би усташки апарат и домобранство узела у своје руке и задала ударац у леђа ослободилачкој борби хрватског народа и свих народа у Југославији. Одлуке Другог и Трећег заседања Земаљског антифашистичког већа Хрватске имају огроман значај како у погледу унутрашњег демократског уређења Хрватске и правилног односа према Југословенској заједници као целини, тако и у погледу потпуне равноправности Срба у Хрватској.

На Првом и Другом заседању Земаљског већа Босне и Херцеговине донесене су веома значајне одлуке, које први пут у историји те напашене земље, на задовољство и Срба и Хрвата и муслимана правилно решавају национални и државни положај и за увек отклањају све могућности за распинивање спорова између Србије и Хрватске, спорова којима су се у пошлости српски и хрватски хегемонисти — данас верне слуге окупатора — веома обилно користили. Босна и Херцеговина су данас скоро потпуно слободне

и тамо се изграђује и учвршћује народна власт и јединствени фронт. Усташке и четничке банде су потпуно поражене и од њих су остале само групе друмских разбојника.

Одлукама Другог заседања АВНОЈ-а Црногорци су добили право да сами одлуче о својим односима са осталим нашим земљама. У то право нико им није дирао нити ће им дирати, нити им може дирати, и они ће одлучити слободно и онако како буде одговарало њиховим интересима. Од издајничке групе „зеленаша“ око Крсте Поповића и комп., који су од Црне Горе хтели да направе италијанску колонију, није остало скоро ништа. Што се тиче четника Михаиловића, који су у сарадњи са Италијанима и „зеленашима“ отпочели, а касније с Немци-

Генерал-лајтнант Милован Ђилас

ма наставили братоубилачку борбу у Црној Гори и извели страховите несреће и задали тешке жртве народу и тим крајевима, од њих су остале само групе шумских разбојника. Црна Гора се налази непосредно пред својим потпуним ослобођењем и формирањем народне власти на читавој територији.

Први пут у својој историји македонски народ је слободно изабрао своје претставнике и својом слободном вољом на Првом заседању Антифашистичког сабора решио да као равноправан народ живи у заједници са осталим народима Југославије. Данас пред македонским народом стоји и питање његовог уједињења. Македонски народ, где год живео, има право да се уједини у једну целину. Све досадашње победе он је извојевао у заједници са осталим народима Југославије. Он ће извојевати и ту победу у заједници са њима. Сви народи Југославије животно су заинтересовани за ово питање, јер је то питање безбедности Југославије као целине и консолидације општих прилика на Балкану.

Што се тиче Србије, важно је нагласити следеће: својим новим устанком српски народ је учинио крај срамној издаји Недића и Михаиловића. Српски народ је скинуо са себе љагу, коју су ови изроди хтели да му нанесу пред осталим народима Југославије и пред читавим слободољубивим човечанством. Устанак у Србији задао је озбиљан ударац и оним круговима у иностранству који су живели у илузијама да је Србија уз Михаиловића и на тој основи правила планове о разједињењу Југославије, развољавању и слабљењу народно-ослободилачког покрета. Српски народ налази се непосредно пред заседањем Скупштине, која треба да донесе историске одлуке, како у погледу нових односа према Југославији као целини и односа према братским народима Југославије, тако и у погледу унутрашњег демократизације земље. Упркос крупних војничких и политичких победа које је у овој години извојевао српски народ са осталим народима Југославије, било би криво мислити да су банде Драже Михаиловића, које су војнички распршене и у Србији, потпуно дотучене. Снага Драже Михаиловића и није била толико у његовој војној организацији, колико у шпекулан-

ској и реакционарној политици оних хегемонистичких клика које су српски народ продале Немцима и које и дан данас, захваљујући својим многоструким међународним везама, покушавају да учине узалудним огромне жртве српског народа, да успоре и ослабе ратне напоре у Србији и, помоћу сплетика, интрига, саботажа и завера, ударе с леђа на ослободилачки покрет. Разуме се, оно што је карактеристично за читаву подмуклу игру окупаторских слугу у Југославији, карактеристично је и за Србију. Наиме: окупаторске слуге — отворене, полуприкривене и прикривене данас не наступају против народно-ослободилачког покрета само фронтално, у отвореној борби. Победе народа су постале стварност и тактика тих људи се постепено мења. Реакционарне вође и војводе разних партија, који су у полутмници, под окупацијом, било лично, било преко својих поузданика шуровали с Немцима и отвореним фашистима као Недић и Павелић и радили против Народно-ослободилачке војске и народно-ослободилачког покрета, — те мрачне и подле креатуре се помађају на светло дана и покушавају да се увуку у народ изнутра. То се најјасније испољава у Србно-ослободилачком покрету и разбија га бици. И то због тога што је, услед слабог развика устанка у Србији у току 1942 и 1943 г. народним масама стварна улога тих мрачњака још увек недовољно видљива.

Генерал-лајтнант М. Ђилас говори о споразуму између маршала Тита и др. Шубашића, а затим прелази на општи положај наше земље:

Општи положај наше земље у току ове године дана побољшао се не само у оквиру општих и међународних и међусавезничких односа, него и у односима са нашим суседима. Нова Југославија постаје најозбиљнији фактор и привлачна снага на Балкану и Средњој Европи.

Пре свега промене до којих је дошло у Бугарској учиниле су да се ова земља од нашег противника претворила у нашег савезника. У брзској Јужно-словенској земљи ми данас имамо искреног пријатеља и све говори за то да ће се наше пријатељство и братство са Бугарском све више продубљивати, — што одговара најдубљим вековним тежњама и бугарског народа и народа Југославије.

У Грчкој, најжалост, ствари не стоје тако. Сада оружане снаге, које стоје под командом владе Папандреуса, врше жестоко терор над нашим македонским живљем у Грчкој и то без икаквих основних разлога; Македонци у Грчкој не чине ништа друго сем што хоће да се организују за борбу против немачких завојевача, да говоре својим језиком и истаку своја национална права. Међутим, у Грчкој не постоји довољно разумевања за ово питање. Тамо се још није нашла довољно моћна снага, која би дала озбиљан и успешан отпор овој шовинистичкој политици, која само може довести до тровања односа између нове Југославије и Грчке.

У Албанији се развио моћан народно-ослободилачки покрет. Нова Албанија има најискренијег пријатеља у новој Југославији. Интерес Албаније и Југославије су заједнички и уско повезани. Данас постоје све субјективне могућности да се између двеју суседних земаља развијају све срдљачији односи, започети у условима тешке и величанствене борбе против фашистичких завојевача.

Италија, иако поражена у рату, и дан данас претставља за нашу земљу легло свих могућих провокација и интрига. Реакционарни кругови у Италији, служећи се отрданим паролама Мусолинија и Гајде о опасности бољшевичког, руског утицаја преко Југославије, покушавају да ко би задржали неке области које су неправедно отете од нас у прошлом рату. Изгледа да та господа нису ништа научила у овом рату и да неће и не могу да схвате да не може под њима остати и даље народ, који је против њих лигао устанак и указао огромну помоћ општој савезничкој ствари.

Говорећи о заданима који поед народно-ослободилачким покретом стоје, рекао је:

Пре свега се морају уложити крајњи напори за повећање ратног потенцијала наше војске и наше земље. Не сме бити

ни једног човека, који не би, било с пушком у руци, било у фабрици или на њиви, не скидајући руку с посла, — радио за победу над непријатељем. Треба одлучно и без колебања организовати привреду и саобраћај на ослобођеној територији и стати на пут свим покушајима који би ишли за тим да уоче или ослабе напоре против завојевача. Треба уложити све људске и материјалне снаге да се истерају Немци из наше земље и настави, заједно са Савезницима, рат до безусловне капитулације немачких империјалиста.

Треба организовати најшире народне масе у јединствени народно-ослободилачки фронт, учврстити тај фронт изнутра, организационо и политички, и онемогућити улазак у њега покрваренима, који су заједно с Немцима радили против Народно-ослободилачког покрета. Треба чувати и у свим могућим облицима неговати у јединственом фронту, а преко њега и у најширим народним масама, братство и равноправност народа Југославије, темељ свих наших војничких и политичких победа, како у земљи тако и у иностранству.

Треба, не жалећи труда и снаге, уложити крајње напоре за учвршћивање и даљу изградњу народне власти. Треба одрешити све истински народне снаге, да би места у народној власти заузели најпоштенiji и најодлучнији патриоти наше земље. Власт која се данас ствара, јесте баш она власт о којој су савјали и за коју су дали животе највећи и најбољи синови наше домовине. Треба учинити све да та власт буде заиста народна и заиста демократска и да ради онако како то народним интересима и жељама заиста одговара.

То су наши први и најважнији задаци и из њих и сви остали произлазе.

За велике успехе у ослободилачкој борби наших народа, за сигурну будућност народа Југославије, за ослобођење испод страшног немачког ропства — вечна слава и хвала Совјетском Савезу и Црвеној армији, вечна слава и хвала Октобарској револуцији, која је ту земљу и армију створила, слава и хвала Лењину и Стаљину који су ту револуцију организовали и довели до победоносног завршетка!

По завршеном говору који је био испрекидан дугим пласкањем и повицима другу Титу, хор Пролетерске дивизије отпевао је Совјетску и нашу химну, а затим су чланови Позоришта народног ослобођења, оркестар Београдске филхармоније и поменути хор извели успешан програм.

Београдски радни батальони одлазе у Војводину

На иницијативу Београдског одбора народно-ослободилачког фронта врши се прикупљање радника за обрађивање сачама у Срему и Банату, које су Мађари и Немци напустили.

Да не би пропала та добра траже се радници и раднице који ће поћи на тај посао. Осигуран им је добар смештај и храна, а о њиховим породицама које остају водиће се рачуна.

Велики комплекси земљишта, пространа поља под кукурузом и поврћарица још су необрађени, све треба днати, многе хиљаде хектара сада напуштене земље треба поново обрадити и те плодове ставити на расположење нашој војсци, треба помоћи београдском становништву.

Београђани су се одазвали позиви и јављају се на рад. Одељења у којима се пријављује пуна су београдске омладине. Прва група радника већ је отишла а данас одлази већ друга. Наставља се пријављивање по регионима, и нове партије и даље ће се упућивати. Потребно је много радних снага, јер је посао велики. Сви ови радници ће ударнички прирутити на посао и њих примером остале омладине наших ослобођених крајева, која је дала жито неколико стотина метара испред непријатељских линија.

НЕРАСКИДИВЕ ВЕЗЕ

Има народа који су нам као људи које волимо — блиски и драги. За нас Јужне Славене такав је увек био братски руски народ, а касније, после Великог Октобра, тај се осећај пренео на све народе велике совјетске заједнице.

Кроз 23 године бивше Југославије тај је осећај народа према мајци Славенства наслано, грубо и систематски угушиван.

Вечно ће нам остати у памети Београд, који је голим прсима ишао на жандарске бајонете да би могао поздравити првог представника Совјетског Савеза, Плотникова. Памтиће се дани кад су масе омладинаца и радника манифестовале захтев народа да се Југославија, пред рат с фашистичком Немачком, ослони на СССР и склопи војни савез са њиме. Неће се заборавити да је једне једне ноћи ухапшено у Загребу преко 500 студената, који су на дан 7 октобра 1940 хтели да изразе своју љубав према братској, рођачкој земљи од које су нас оделили вештачким кинеским ѕидом.

Али се никад непоколебљива љубав и вера наших народа према Совјетском Савезу није угасила. Она се баш онда најјаче распламсаола кад је најдирњи мрак владао Југославијом и Европом.

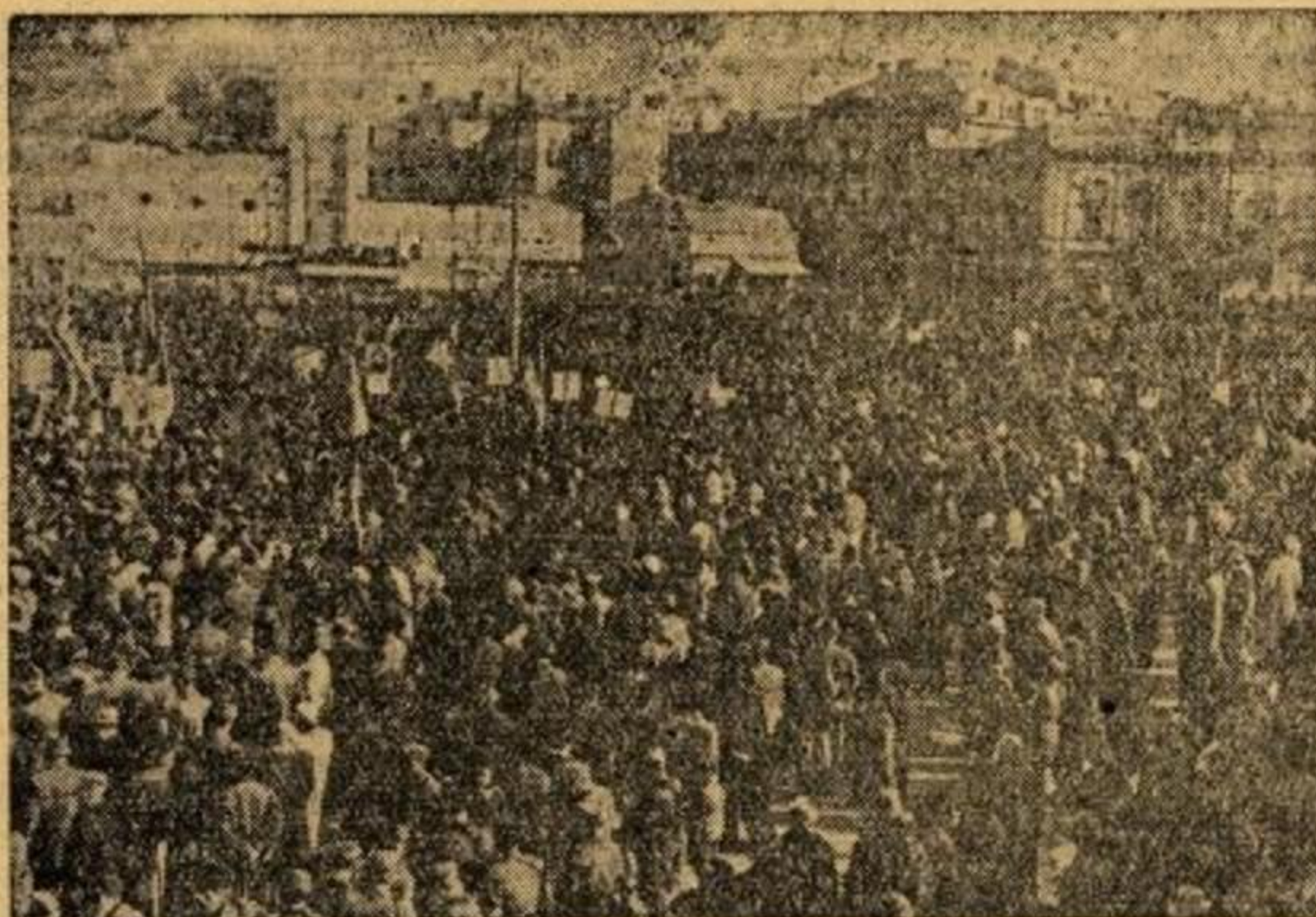
1941 год., док су још улицане и накинђурене швајцке хорде јуриле ка Москви, омладина Србије, оснивајући у Ужицама свој Српски народно-ослободилачки омладински савез, шаље — прва из изража „Европске терђаве“ — своје затрене поздраве совјетској омладини, коју је одгојно Лањинско-Стаљински Комсомол. А годину дана касније, док су још издајнички у иностранству све снаге упели да прошире у свет лажи о ослободилачкој борби народа Југославије, и док су у томе послу имали успеха у неким савезничким земљама — била је совјетска омладина прва, која је са симпатјама без резерве пратила борбу народа Југославије и то изразила у својим поздраву омладини Југославије. То је било за време одржавања I Конгреса антифашистичке омладине Југославије, у Бихаћу, од 27—29 децембра 1942. Али крвна повезаност између омладина двају народа, који су са највише самопрегора и жртава доносили поробљеном човечанству слободу, дошла је у пуном опсегу до изражања на II Конгресу антифашистичке омладине Југославије, 2—4 маја ове године, у Дрвару. У поздравном говору Комсомолца, мајора Црвене армије, Василија Михаиловића Сахарова као и у маси поздравних писмама совјетске омладине, јасно се очитовала љубав, коју гаји најдивнија омладина на свету према младом поколењу Југославије.

Данас су везе између совјетске и Југословенске омладине нераскидиве. Њих је још јачом везом спојила крв младих Црвеноармејца, који су кућу по кућу нашег рођеног Београда ослобађали са истим хероизмом као и млади људи из свих крајева Југославије. Они и даље настављају да чисте сваку столицу наше драге и напаћене Југославије и нико их више не може једне од других оделити. То је пут који је избрала омладина Југославије у најтежим данима нашег народа — и њије се преварила. Пред очима младих Срба, Хрвата, Словенаца, Црногорца и Македонца лебди светлог пример и узор хероја-комсомолца Матросова, Зоје Космодемјанске, Таланкина, Ољега Кошевој, Лизе Чајкине и безброја других.

И тај пример омладина Југославије ништа неће престати да следи.

СЛОБОДНИ БЕОГРАД СЛАВИ 7 НОВЕМБАР

Још никад Београд није могао и није смео да слободно слави велике празнике читавог напредног човечанства. Ове године су борци наше славне Народно-ослободилачке војске и братске Црвене армије, улажући своје заједничке жртве, омогућили Београду да први пут на својим улицама слободно слави велики дан, дан рођења Совјетског Савеза, годишњицу Октобарске револуције.

Са прославе 7 октобра: Хиљаде и хиљаде људи скупили су се на великом тргу Славије.

Већ у јутарњим часовима 7. октобра почеле су да се крећу огромне масе света ка Славији. Над људима су лепршале заставе демократске, федеративне Југославије, федералне Србије, братског Совјетског Савеза и наших западних Савезника Велике Британије и Сједињених Држава Америка. У поворкама су носили велике транспаренте с паролама и слике Лењина, маршала Стаљина и маршала Тита. Осим Београђана на прославу су дошли и делегати из многих округа Србије.

Велики трг Славије лично је на море. Свуда је стајао човек до човека, а стално се из околних улица слевале на трг бескрајне реке људи. Није било места за све оне који су хтели да чују, суседне улице биле су пуне. Поједине су групе певале, а сви остали су клипали својим ослободилачким, Народно-ослободилачкој војсци и братској Црвеној армији.

Око трибина су стајали у реду наши борци са совјетским машинским пушкама. Народ је непрестано прилазио да их кити цвећем.

У десет сати попали су се говорници на трибину. Борци I Пролетерске дивизије певали су совјетску државну химну. Тихо, мирно и са највећим поштовњем слушала се химна наше братске совјетске земље. Затим су

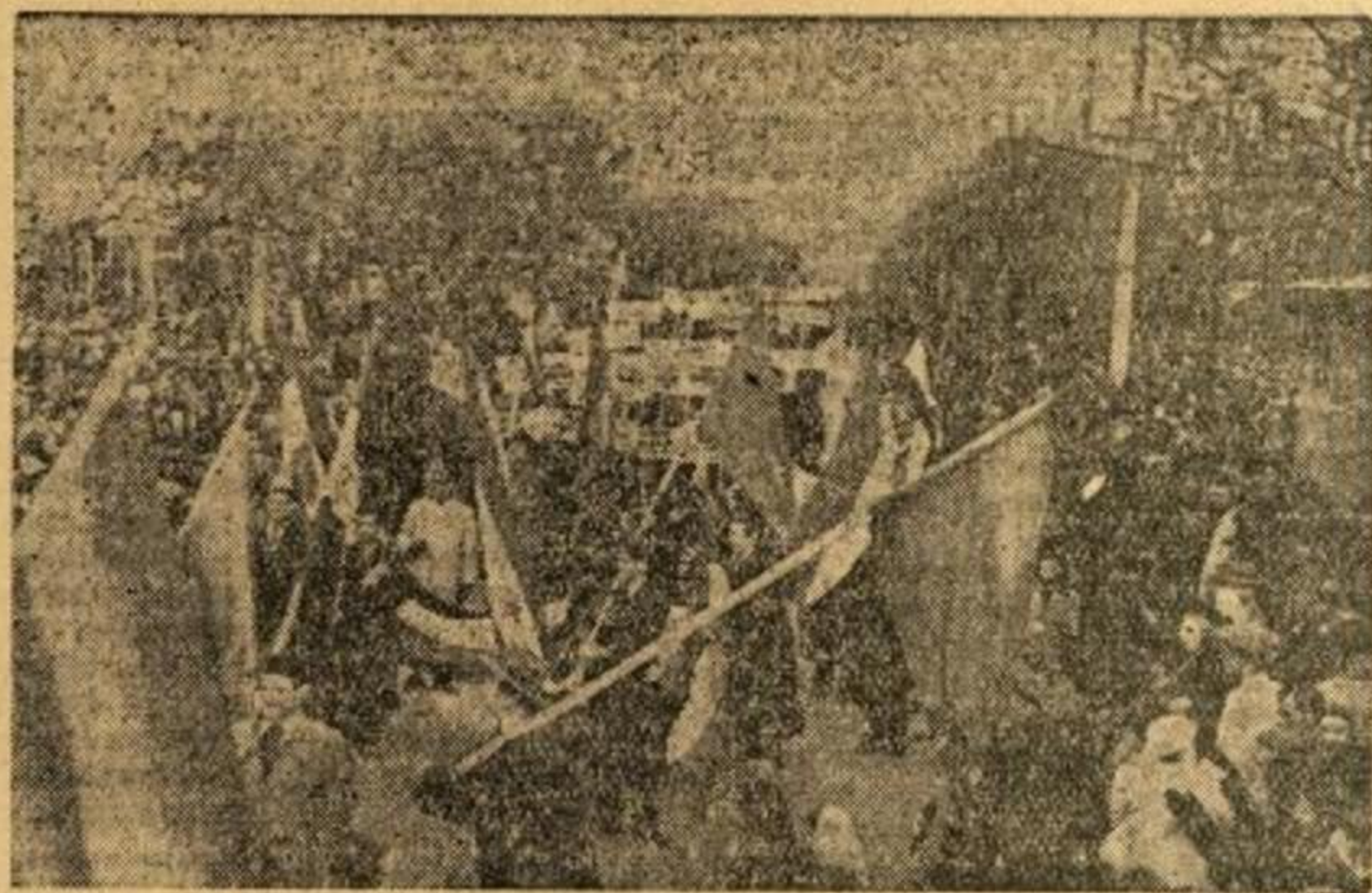
наступали говорници: Први је говорио професор универзитета, друг Симиша Станковић, председник градског одбора Јединственог народно-ослободилачког фронта Србије. Иза њега су говорили другови: Мома Марковић, проф. универзитета Васа Чубриловић, књижевник Чедо Миндеровић и Михајло Швабић, члан Централног одбора Уједињеног савеза антифашистичке омладине Југосла-

Ређали су се говори један иза другог, о славним данима великог Октобра, који су од нас далеко 27 година, али чије тековине служе данас читавом човечанству. Ређали су се говори о великим учитељима совјетских народа, о бесмртном Лењину, о генијалном стратегу Стаљину, који су ковали срећу совјетским народима, који су совјетске људе научили да изнад свега мрзе неправду и насиље, а воле слободу. Говорили су о великим резултатима Октобарске револуције, о совјетској демократији, о народној совјетској власти, о правима човека и жене, о једнакости међу људима, о свим темељима на којима је сазидана моћна совјетска држава, која је својим прсима разбила поход хитлерових мрачњака на читав свет. Свака реч изречена на митингу била је израз захвалности Совјетском Савезу, његовом чеду Црвеној армији за све што је учињено за спас читавог човечанства. Свака реч била је рет захвалности нашег народа својем старијем брату, који нам је помогао да се спасемо од националног уништења и да данас поново наши народи буду уједињени у својој народној држави, демократској федеративној Југославији. Али је сваки говор у исто време био позив, да и одсада, као до сада и још јаче него до сада, мобилишемо све снаге да би слом фашизма био потпун и што скорјији.

Са прославе су послани поздравни телеграми маршалу Стаљину и команданту трупа III Украјинског фронта, маршалу Толбухину, Борци I Пролетерске дивизије су запевали нашу химну „Хеј Словени“... и затим су се десетине хиљада људи почели разилазити.

вија У име жена је говорила другарица Ружа Прибићевић, у име Словенаца настањених у Београду др. Иво Шарепичар, у име Македонаца друг Благоје Хаџипанзов, а у име омладине Београда и Србије друг Драги Стамениковић.

На крају је истулно и књижевник Радован Зоговић.

Са прославе 7 октобра: У бескрајним поворкама, Београђани крећу ка Славији где је одржан митинг.

В БОЈ ЗА РОДИНУ В БОЈ ЗА СТАЉИНА

«В бој за родину, в бој за Стаљина»: тако певали совјетски комсомолци. С песмом на уснама граде и жике, с песмом на уснама се боре и умиру. За своју срећну отаџбину, за свог мудрог учитеља.

Бесмртну славу стекли су у отаџбинском рату стотине хиљада комсомолца. Стотине хероја Совјетског Савеза дао је Лењински комсомол. Дао је Александра Матросова, Људмилу Павличенку и толико других. Дао је и оних 6 бораца на Дуванкијском друму, у данима одбрана Севастопоља. Јуру Паршинца, Фиљченка, Одицова, тешко рањеног Ивана Красносељског и још два њихова друга. Сами су заузели у моћан важан положај и добили су заповед, да га преко дана задрже.

Око 30 Немаца јуришало је на 6 комсомолца, али су били разбијени. Само мали број их је побегао. Затим су бацили у борбу 6 тенкова.

Совјетски митраљези су добри. И динамитне бомбе биле су јаче од немачког чалника. Од 6 тенкова остала је само гомила попављеног гвожђа. Један од шесторице хероја погинуо је у борби.

Немци су послали у напад 15 оклопних кола. Три тенка на једног комсомолца, а положај се мора задржати. Десет тенкова је горело. Красносељски имао је још једну динамитну бомбу. Стиснуо је бомбу уз појас и бацно се тенку под гусенице.

Последња борба је отпочела. Пет тенкова јуришало је на три комсомолца. Фиљченко је скочио под најближи тенк и уништио га. Одицов и Паршин погледали су се и учинили — исто. Преостала два тенка повукла су се, 6 мртвих комсомолца устрајали су на положају, испред Севастопоља.

Лењински комсомол дао је отаџбини хиљаде других хероја, јунака рада. Даша Гаршин са 16 година постала је бригадир тракторске бригаде у Рибновском, у Рязанској области. У такмичењу тракторских бригада међу четири хиљаде бригада њезина бригада била је прва. По плану сваки трактор морао би обрадити 425 хектара поља, а најбољи тракторист Даша Гаршин са својим трактором обрадила је 1.075 хектара. И жетву је свршила кад је немачка артиљерија већ тукла њезин рејон.

Кад су Немци окупирали град Краснодар, комсомолци Сергија Туљењина, Ољега Кошјевој и Иван Зјемнухов организовали су у граду илегалну организацију «Млада гарда». Оснивали су борбене групе које су убијале

Немце и формирали партизански одред. Народног хероја Сергија Туљењина уловили су Немци. Тукли су га, ископали му очи, гуриули су га у рудник и живог затрпали. Пре него што су одвели на стратиште девојке из организације, херој Уљана Матвејевна Громова је саопштила својим другарицама да ће их Немци водити кроз град. «А ми ћемо певати! Лењинову најмилију песму!» И пре него што су је запали гуриули у отвор рудника Уљана је викинула: «Не бојте се смрти, другарице! С нама су Лењин и Стаљин! Умрећемо за отаџбину!»

18-годишња Зоја Космодемјанскаја ступила је у партизански одред. Пробили су се право фронта и отпочели уништавати Немце. Две ноћи узастопце Зоја је извршила тешку акцију. Запаљила је куће, у којима су били Немци и њихови коњи. Швабе су изгореле с коњима и кућама. Другу ноћ су заробили Зоју. Кад су је питали да ли је она запалила коњушнице, она је одговорила: «Да, ја сам, и исто тако куће у којима сте ви, убице!»

Кад су Зоју мучили, ђутала је. Само кад су је питали где је Стаљин, одговорила је: «Стаљин је на положајима, он је свуда!» Тако је умрла Зоја Космодемјанскаја. «За родину, за Стаљина!»

Зато је совјетска отаџбина, вољена родина, непобеђива.

ДУЖНОСТ БЕОГРАДА

Београђани ће храбрим борцима вратити крв коју су пролили за слободу

У борби за ослобођење Београда лила се нешtedимце крв другова бораца из свих крајева домовине.

Али, та крв која се просула по Београду, не сме остати ненакнађена. Она је дата за Београд. Београд треба и да је врати. Београд ће то свакако и утврдити.

Значајна је и велика улога давања крви. Губитак крви код рањеника представља опасност, која се може избећи, ако се крв која је изгубљена надокнади новом.

У Централном хигијенском заводу, где се врши узимање крви, доктор Димитрије Калић дао нам је ове податке. Сам начин вађења крви скоро је потпуно безбо-

У Централном хигијенском заводу лекари узимају крв девојке — једне од добровољних давалаца крви

лан и прост. Обичан увод ињекције. За неколико дана нестаје трага икаквом ожиљку.

Имали смо прилике да видимо и сам тај процес вађења крви. Разговарамо са присутнима. — Босанчић Марија, текстилна радница, Рајић Милорад, инжењер и други даваоци, нам кроз осмех кажу да се осећају добро, као да уопште нису ни дали крв.

Треба нарочито истаћи да су побуде које су довеле те људе руковођене љубављу и пожртвовањем — осећањем присне заједнице између њих и јунака — ослободиоца.

Али се ради и на томе да се тим људима уколико су сиромашци, омогући набавка животних намирница потребних као накнада за дату крв: маст, брашно, шећер.

Дали су крв већ досада многи грађани. У том су нарочито предњачиле жене, који већ имају некога свога на фронту. Несебично и племенито говоре: „Имам ја своје дете у Народно-ослободилачкој војсци — данас ја дајем крв његовим друговима, сутра ће можда и моје детету неко други дати“.

Сваким даном се јављају нови даваоци, али су и потребе велике. Стога Београђани треба у што већем броју да се одазову позиву Санитетског одељења Команде града Београда, за добровољно давање крви.

Питање је дужности сваког родољубивог грађанина да дадне своју крв и тако да допринесе свој удео да се спасу наши рањеници, борци, ослободиоци. С тим ће се још више, још чвршће утврдити веза, које спајају свакога од нас, сав наш град са фронтом домовине.

Химна Совјетског Савеза (Текст Сергија Михалкова и Ељ-Регистана)

1. Со - вѣт - нѣ - ру - ши - мый рес - пуб - лик сво - бод - ных спа -
ти - ла на - ве - ки Ве - ли ка - я Русь Да здравству - ет со - вѣд - анный
во - лей на - ро - дов е - д - ный, мо - гу - чий Со - вет - ский Союз!
Славь ся О те че - ство на ше сво - бод - но - е,
друзь, бы на - ро - дов на - деж - ный о - плот! Зна - мя со - вет - ско - е,
зна - мя на - род - но - е Пусть от по - бе - ды к по -
бе - де ве - дет! 2. Сквозь " Пусть от по - бе - ды к по - бе - де ве - дет!

Сквозь грозы сияло нам солнце свободы,
И Ленин великий нам путь озарил,
Нам вырстил Сталин — на верность народу,
На труд и на подвиги нас вдохновил.

Славься, Отечество наше свободное,
Счастья народов надёжный оплот!
Знамя советское, знамя народное
Пусть от победы и победы ведёт!

Мы армию нашу растили в сраженьях,
Захватчиков подлых с дороги сметём!
Мы в битвах решаем судьбу поколений,
Мы к славе Отчизну свою поведём!

Славься, Отечество наше свободное,
Славы народов надёжный оплот!
Знамя советское, знамя народное
Пусть от победы и победы ведёт!

ЖЕНЕ НОСЕ ПОНУДЕ РАЊЕНИЦИМА

Дуге поворке жена стигле су већ у рано јутро пред Војну болницу. Донеле су на дан велике прославе Октобарске револуције понуде нашим и руским војницима. Београђанке су биле прве. Дошло их је неколико стотина, и свака је морала да чека, да преда свој дар. Али је свака била награђена захваљношћу наших и братских руских храбрих ратника. Дошле су, затим сељанке из Малог и Великог Мокрог Луга са пуним корпама

— Донеле смо оно што имамо, — каже једна стара сељанка. — Као што бих си - ну донела, од срца је, ето!

— Бар мадо да им се одужимо. А за оно што су урадили за нас никада се нећемо одужити. Нити можемо.

Из болница дошле су на прославу 27-годишњице октобарске револуције и одушевљено поздрављале сваког говорника, машући својим белим извезеним марамицама.

ОМЛАДИНСКЕ ВЕСТИ

Поздрав бугарских студената маршалу Титу

Бугарски народни студенти послали су поводом прославе великог бугарског празника „Дана народних бујиноца“ поздравни телеграм маршалу Југославије, Јосипу Броз-Титу.

У свом одговору на поздрав бугарских студената, маршал Тито рекао је: „Кроз заједничку борбу народа Југославије и бугарског народа против немачког окупатора, заклетог непријатеља словенских народа и кроз борбу против домаћих слугу немачког фашизма, извојваћемо пуну народну слободу у којој ће народна студентска омладина Бугарске и Југославије моћи развити све своје снаге и ставити их у службу својих народа.“

ШТО СЕ ВИШЕ приближава дан одржавања I Конгреса антифашистичке омладине Србије све је већи број поздравних поздравних различитих омладинских организација из Велике Британије о којима смо већ јавили у прошлим бројевима „Омладине“, стижу дневно и поздравни из свих крајева Југославије. Тако су у задње време послали своје поздраве: Главни одбор Уједињеног савеза антифашистичке омладине Хрватске, Претседништво Црногорске антифашистичке скупштине народни ослобођења и омладина Прве тенковске бригаде НОВЈ.

ЗАВРШЕТАК КОНГРЕСА ШПАНСКЕ НАЦИОНАЛНЕ ОМЛАДИНЕ

Париз, 6 новембра

Конгрес националне шпанске омладине одржао је у недељу у Тулузи своју последњу седницу. Католички свештеник отац Вилар изјавио је да ће се Унија обратити Ватикану ради Панине интервенције, како би се учинио крај стрељању родољуба у Шпанији. Конгрес је усвојио предлог за установљење проширеног националног комитета, са задатком да се шпанска територија у што је могуће краћем времену ослободи.

Совјетска омладина активно учествује у рату

Лењинград, 6 новембра

Велике потпоре дате су Фонду за победу у Совјетском Савезу. У току прошле године омладина је произвела ратне робе у вредности преко 111 милиона рубаља, као додатак планској производњи. Армије на фронтима примају оружје израђено од остатака метала које су скупили младићи и девојке у Лењинграду. Они су послали у фабрику око 150.000 тона метала. Лењинградска омладина активно учествује у оправљању свога града, фабрика, кућа и осталих зграда. Уложили су досада преко шест милиона радних часова. Оправљено је преко 400 станова, 116 школа, доведени у ред осам стадиона.

ТАКМИЧЕЊЕ ОМЛАДИНЕ ЛИКЕ И БАНИЈЕ

Дописник Танјуге из Хрватске јавља: Припремајући се за први конгрес Антифашистичке омладине Хрватске, омладина Баније и Лике међусобно се такмичи. Такмичење траје два месеца, то јест од 20-IX до 20-XI. За месец дана организације Уједињеног савеза антифашистичке омладине Хрватске у Лици мобилисале су у Народно-ослободилачку војску 203 нова бораца. Омладина је дала 3.229 радних дана за градњу кућа, за јесењу сетву 517 радних дана, за сузбијање заразних болести 1.412 радних дана. Одржано је 200 омладинских састанака, на којима је узело учешћа 9.027 омладинаца и омладинки. Седмдесет седм омладинаца је послато на разне курсеве. И омладина Баније неће заостати за својим друговима у Лици. За месец дана мобилисано је у Банији 212 омладинаца — нових бораца у Народно-ослободилачкој војсци. Омладинци су саградили 183 кућице, засејали су 169 јутара земље житом, одржали су 327 састанака на којима је било 7.446 омладинаца. Организовано је у Уједињени савез антифашистичке омладине Хрватске 163 нова члана. За сузбијање заразних болести дато је 4.506 радних дана. На курсеве је послато 200 омладинаца.

Мали лексикон

УНРРА

УНРРА је једна специјална организација, чија је скраћеница састављена од почетних слова њеног енглеског назива „United Nations Relief and Rehabilitation Administration“ (Администрација помоћи и обнове Уједињених нација). Споразум о организовању ове Администрације потписали су 9 новембра 1943 године у Белој Кући у Вашингтону претставници 44 државе Уједињених нација и нација које су им се прикључиле. УНРРА је створена у циљу да се од Немаца и њихових сателита страховито опљачканим а ратом опустошеним земљама пружи што хитнија помоћ. Политичку линију УНРРЕ одређује њен Савет, у чији су састав ушли претставници влада које су потписале споразум. Између састанака Савета, који се састаје најмање два пута у години, замењује га Централни Комитет, који је састављен од претставника Кине, Совјетског Савеза, Енглеске и Америке. Септембра месеца о. г. наш Национални Комитет био је присиљен да одбије помоћ УНРРЕ с разлога што ова није прихватила његов предлог да поделу, у изглед стављене помоћи, врше органи народне власти, већ је настојала да се та помоћ дели преко специјалног апарата којег би она инсталирала у Југославији. Одрама после него што је радио станица „Слободна Југославија“ објавила ово саопштење УНРРА је изјавила да је по среди неспоразум, јер да је она спремна да упуту у Југославију само неколико контролних органа, којима би био стављен увид у правилну расподелу помоћи.

РЕВОЛУЦИЈА

Револуција је оружани преврат, устанак потлачених и бесправних маса које се дижу да би збациле стари, неправедни поредак и оствариле нове, лепше и праведније форме народне власти. Француска револуција, која је букнула 1789 године под руководством младе француске буржоазије, која је самим тиме била напредна, јер се је подигла против вековног мрака ропског феудализма, краља и реакционарног клера — допринела је дубоке промене како у политичком тако и културном животу француског и осталих народа. Руска револуција, која је дошла до своје потпуне победе у октобарским данима 1917, дели се у три раздобља: у буржоаско-демократску револуцију 1905, у буржоаско-демократску у фебруару 1917 и у социјалистичку револуцију у октобру 1917 године. Руководен бољшевичком партијом руски народ је се обрачунао са свим реакционарним странкама у земљи, збацио свирепи паризам, прекинуо са империјалистичким ратом којег је овај водио да би дошао до својих империјалистичких циљева, вратио земљу сељацима, а радницима фабрике, те успоставио Совјете народних претставника. Над рутевинама паризма Октобарска револуција је изградилa на једној шестини земљине кугле јединствену земљу радника и сељака, Савез Совјетских Социјалистичких Република.

Руски ратни хумор

ИЗ ИЗВЕШТАЈА ЈЕДНОГ СС-ОВЦА

»Наше планско повлачење догодило се тако изненадно, да нисмо успели да запалимо градску библиотеку. Међутим, тамо су биле књиге, уперене против фирера. Ја се, наравно, нисам интересовао за њихов садржај, али је по насловима одмах било очигледно о коме је реч. Нарочито су ми сумњаве: »Идиот« од Достојевскога, »Будала« од неког Фулда, »Записи лудака« од неког Гогоља, итд...«

НЕМАЧКА СТВАРНОСТ

— По мом мишљењу, Хитлер и сада верује у победу Немачке.
— Пост! Ахо чује који гестаповец, пело ћемо се провестки!
— Зашто?
— Зато што сматрате фирера толиком будалом.

ДОСЕТЉИВИ ХАНС

— Добро би било, Ханс, измислити оклоп за груди.
— Зашто за груди? При данашњем стању ствари боље би било оклоп за леђа.

ХИТЛЕР КОД ЛЕКАРА

— Код Вас, господине фиреру живиш нису у реду.
— Живиш?! Па то није ништа! Зна-те, кад сам био млађи лекари су тврдили да сам први психопат.
— Па Ви, господине фиреру, ни сад нисте стари.

ХИТЛЕР И ГЕОГРАФ

Сазвао Хитлер учене географе и рече им:
— Ствар стоји овако: Заклео се Рус, Американац и Енглец да ме ухвате, па мекар се сакрио и на крај света... Покажите ми пут иза краја света, да бих се могао од њих сакрити. — То рече и срдито удари ногом о под.
Тада устаде најстарији географ, погледа браду и осмехнувши се рече:
— Господине фиреру! Иза краја света налази се онај свет, а пут за онај свет показује вам са радошћу свако и без немачке географије.

Берлински сусрети

Као резултат бомбардовања Берлина од стране енглеске авијације, разрушено је и оштећено много државних зграда.

— Куда ви, Геринг!
— К вама у министарство спољних послова. А ви, Рибентроп!
— А ми с Гебелсом к вама у министарство авијације!
(Цртеж: совјетског карикатуриста Бориса Јефимова)

СЛЕДЕЋИ

Надгробни натпис

(Из књиге „Прјамој навојкој“, издање „Молодаја гвардија“ 1942)

СИГУРНО СРЕТСТВО

— Начелник наше берлинске противавионске одбране, заклео се да више неће чути експлозије савезничких бомби.
— Значи, он је предузео потребне мере против бомбардера?
— Не, он је оглувео од њих!

ОСНОВНА ТЕШКОЋА

Хитлер: — Имајте на уму, најважније је добити на времену. За нас је сада време — све.
Начелник штаба: — Да, али... Црвена Армија нам цело време не да зато времена.

У ФРАНЦУСКОЈ

Немачки официр: — Ви не смете веровати гласовима да су наши губици на Источном фронту врло велики.
Француз: — О, наравно! Чак и ако вас све до једног побију, ја ћу рећи: „Мали губитак“.

АНОМАЛИЈА

Поручник: — Господине генерале! Зашто ми идемо на запад, а не на исток?
Генерал: — Зато што нам се компас размagnetисао од совјетског челика.

ТРАГОВИ И ЉУДИ

— Господине пуковниче, моја чета је наишла на трагове партизана.
— То је врло добро! Колосално! Честитам!
— Да, ми смо наишли на трагове партизана, а партизани су наишли на нас и сад од моје чете није остало ни трага.
(Из збирке „Досаднаја опечатка“, 1944. Издање журнала „Красноармејец“)

Одговори на питања из прошлог броја

- У операцијама против Немачке, америчка ваздухопловна команда употребљава летеће тврђаве и Либераторе. Оба типа су тешки бомбардери са 4 мотора и посадом од седам до десет људи. Тврђава носи 4 тоне бомби и има брзину око 350 км. на сат. Либератор може да понесе око 6 тона бомби, али је нешто спории од тврђаве.
- До сад најбољи авиони за обрушавање су совјетски Штормовики. Поред обрушавања савршени су за нападе на непријатеља у ниском лету, као и за ваздушне брбе.
- Прва ловачка ескадрила НОВЈ има енглеске апарате типа „Спитфајер“. Авион је наоружан са два топа и четири митраљеза, брзина му је око 600 км. Употребљава се и као ловац-бомбардер.
- Данас се утврђује положај непријатељских авиона помоћу „радиолокација“. На противавионским одбранбеним положајима поставља се мрежа радиолокацијских станица, које помоћу радио-таласа установе ирвају непријатељских авиона.

ЋИРА, МИРА И МАНГУП БОКА

Цртежи Иле Кушњикова

Гледај само тог мангупа — Вели Мири Ћира, — Што цигаром крњи углед Наших пионира.

— Чуј, бре, послушај ме И цигару баци, — Иначе ћеш да измериш Снагу мојој шаци! —

— Стани, Ћиро, јако грешиш, Од срџбе ћу пући, — Јер пионир не сме пушит, — Ал не сме ни тући.

— Пионирској твојој чети, — Ти пушачу клети, — У твој кварту ја ћу данас Критику изнети! —

— Расплако се мангуп Ђока — Над мангупством својим: — Ја, другови, нећу пушит, — Критике се бојим!!!